

Praha 31. 12. 2008

52

Činnost chirurgických oborů v ambulantní péči v roce 2007

Activity of branches of surgery in out-patient care in 2007

Souhrn

Nejzajímavějšími údaji v této Aktuální informaci jsou počty ošetřených úrazů, a to dopravních, pracovních (školních), sportovních a ostatních a počty zlomenin v populaci. Celková úrazovost měla v roce 2007 klesající trend.

Summary

The most interesting data of this Topical Information refer to number of injuries from road traffic accidents, work (school) accidents, sport activities and other injuries and number of fractures among the population. The total injury incidence rate had a decreasing tendency in 2007.

Ambulantní oddělení chirurgických oborů včetně ambulantních oddělení nemocnic poskytly v roce 2007 celkem 12 520 626 ošetření, tj. o 3,5 % méně než v předchozím roce. Do chirurgického oboru patří chirurgie, ortopedie, traumatologie, neurochirurgie, cévní chirurgie, hrudní chirurgie, kardiochirurgie, plastická chirurgie včetně léčby popálenin, a dětská chirurgie. Činnost chirurgických ambulancí zahrnuje první ošetření, kontrolní vyšetření, konsiliární vyšetření a jednodenní chirurgii. Struktura činnosti je každým rokem přibližně stejná, meziročně se mění jen v řádu několika desetin procenta. Největší objem v práci chirurgických ambulancí představují kontrolní vyšetření, v roce 2007 jich provedly více než 6,7 mil. (54 %), prvních ošetření bylo téměř 5,2 mil. (41 %) a konsiliárních vyšetření 619 tis. (5 %). Ze všech chirurgických oborů nejvíce výkonů vykázaly stejně jako v předchozích letech chirurgické ambulance 7 598 626 (60,7 %) a ambulance ortopedické 3 839 478 (30,7 %). Na zbývající chirurgické obory připadlo 8,6 % ošetření, z těchto ostatních oborů potom nejvíce ošetření provedli na traumatologii a na oddělení plastické chirurgie a popálenin.

Ve všech chirurgických ambulancích pracovalo 3 256 lékařů a 3 650 samostatných zdravotnických pracovníků (zdravotnický pracovník bez dohledu - ZPBD), v přepočtených počtech úvazcích to bylo 1 873,6 lékařů a 3 040,1 ZPBD, což představovalo 3,4 % nárůst ve stavu lékařů a 1,4 % nárůst ZPBD ve srovnání s rokem 2006. Na jeden pracovní úvazek lékaře připadlo v průměru za rok 6 683 vyšetření, ošetření (7 165 v roce 2006).

Značná část činnosti chirurgických ambulancí byla věnována péči o úrazy, ty představovaly 34,6 % ze všech prvních ošetření (v roce 2006 tvořily rovněž 34,5 %). Ve sledovaném roce se přihodilo 1 794 213 úrazů vyžadujících návštěvu chirurgické ambulance, z toho bylo 427 523 úrazů dětí (24 %). Úrazy zaznamenaly meziročně pokles o 3,3 %, počet úrazů dětí se snížil o 4 % ve srovnání s předchozím rokem. Ve struktuře úrazů měly nejvyšší podíl přesně nerozlišené čili ostatní úrazy (57 %); jedná se o úrazy

v domácnosti, ve volném čase, při různých zájmových činnostech apod. Další nejčetnější skupinou traumatických příhod byly sportovní úrazy, představovaly 22 % z celkového počtu chirurgicky ošetřených úrazů, dále potom pracovní úrazy 14 % a dopravní úrazy 7 %. Struktura úrazů ve srovnání s rokem 2006 zůstala téměř neměnná.

Největší část ošetřených úrazů tvořila monotraumata (v 61 % případů) čili poranění jedné části těla nebo jednoho orgánu (71 % v roce 2006). Nejnižší podíl monotraumat byl tradičně u dopravních nehod (53 %), nejvyšší u sportovních úrazů (66 %).

Při úrazech lidé utrpěli 453 893 zlomenin (478 tis. v roce 2006), tj. každý čtvrtý úraz (25 %) měl za následek zlomeninu; podíl úrazů se zlomeninami na úrazech celkem zůstává v posledních čtyřech letech téměř neměnný.

Rok	Úrazy - první ošetření					
	celkem	z toho				
		dopravní	pracovní a školní	sportovní	ostatní	zlomeniny
2006	1 855 697	135 509	275 139	412 241	1 032 808	477 920
2007	1 794 213	128 062	259 969	398 196	1 007 986	453 893
Index v %	96,7	94,5	94,5	96,6	97,6	95,0

Rok	Úrazy dětí - první ošetření					
	celkem	z toho				
		dopravní	pracovní a školní	sportovní	ostatní	zlomeniny
2006	445 424	22 082	83 731	127 698	211 913	122 421
2007	427 523	18 561	81 921	123 930	203 111	113 274
Index v %	96,0	84,1	97,8	97,0	95,8	92,5

Podíváme-li se na výkony chirurgických ambulancí ve vztahu k počtu obyvatel, tak v roce 2007 připadlo na 100 tis. obyvatel v průměru 121 292 ošetření (126 427 v roce 2006), čili jedna osoba v průměru absolvovala 1,21 chirurgických ošetření. Objem činnosti chirurgických oborů mírně poklesl, stejně tak počet ošetřených úrazů. Úrazovost jako počet úrazů na 100 tis. obyvatel dosáhla v roce 2007 nižší hodnoty tj. 17 381 proti 18 075 v roce 2006. Úrazovost dětí byla vyšší než v populaci celkem, na 100 tis. dětí se přihodilo v průměru 28 955 traumatických příhod, tj. o 935 případů méně než v roce 2006.

Nejvíce prvních chirurgických ošetření na 100 tis. obyvatel bylo poskytnuto v Hl. m. Praze, Královéhradeckém a Libereckém kraji. Nejvíce úrazů bylo ošetřeno na chirurgických ambulancích v kraji Jihočeském, Hl. m. Praha a v Královéhradeckém kraji, nejvíce dětských úrazů bylo ošetřeno v Jihočeském a Karlovarském kraji.

Od roku 2005 se sleduje počet jednodenních chirurgií, v daném období jich bylo provedeno 52 196.

V roce 2007 se velmi mírně snížil objem činnosti oboru, snížil se počet úrazů včetně úrazů dětí. V oboru pracovalo ve srovnání s předchozím rokem o něco méně lékařů a více zdravotnických pracovníků. Zdrojem dat je Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení, obor chirurgie A (MZ) 1-01.

Vypracovala: Bc. Marie Boušová

Příloha:**Lékaři a ZPBD pracující v chirurgických oborech**

Zaměstnanci a zaměstnavatelé	2006		2007		Index v %	
	lékaři	ZPBD	lékaři	ZPBD	lékaři	ZPBD
fyzické osoby (počet)	3 332	3 564	3 256	3 650	97,7	102,4
přepočtené počty (úvazek)	1 710,29	2 960,18	1 708,88	2 970,67	99,9	100,4
smluvní pracovníci (úvazek)	101,19	37,71	164,72	69,43	162,8	184,1
přepočtené počty (úvazky) celkem	1 811,48	2 997,89	1 873,60	3 040,10	103,4	101,4

Chirurgická ošetření

Ošetřeno	Celkem	První ošetření	Konsiliární vyšetření	Kontrolní vyšetření	Úrazy ¹⁾	Zlomeniny ¹⁾
2006	12 979 796	5 377 286	617 932	6 984 578	1 855 697	477 920
2007	12 520 626	5 189 466	619 890	6 711 270	1 794 213	453 893
Index v %	96,5	96,5	100,3	96,1	96,7	95,0
Struktura 2007 v %	100,0	41,4	5,0	53,6	34,6	8,7

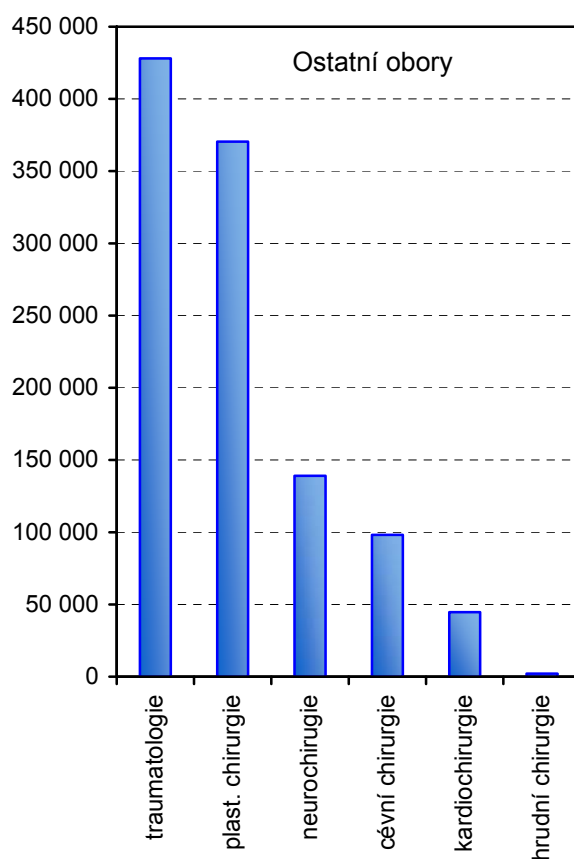
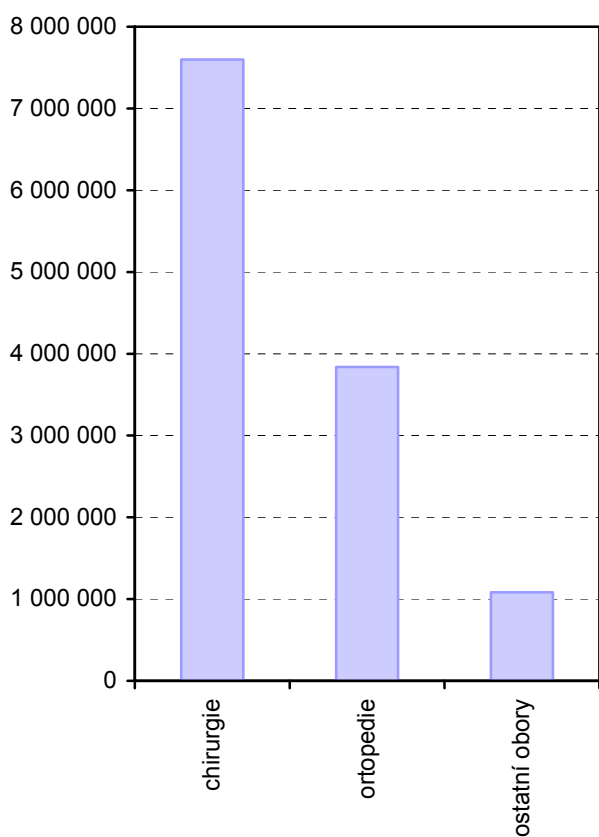
¹⁾ Z prvních ošetření**Úrazy - monotrauma, vliv alkoholu a drog**

Úrazy	Monotrauma				Úrazy pod vlivem alkoholu	Úrazy pod vlivem drog
	dopravní	pracovní a školní	sportovní	ostatní		
2006	81 424	196 309	313 871	722 268	38 584	1 085
2007	67 584	162 664	264 569	591 668	41 498	1 433
Index v %	83,0	82,9	84,3	81,9	107,6	132,1

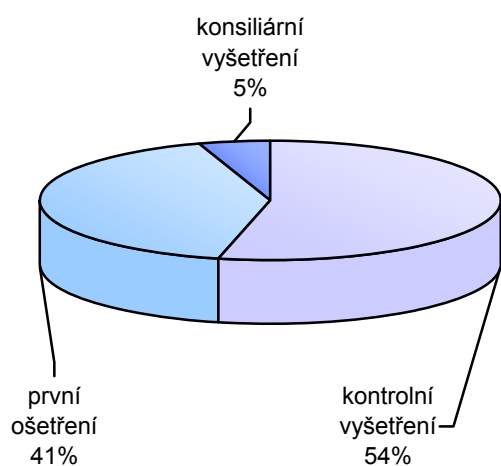
Chirurgické úkony ve vztahu k počtu obyvatel v krajích

Kraj 2007	Počet chirurg. ošetření celkem na 1 obyvatele	Počet prvních ošetření na 100 tis. obyvatel	Počet úrazů na 100 tis. obyvatel	Počet dětských úrazů na 100 tis. dětí
Hl. m. Praha	1,69	66 888	21 350	31 321
Středočeský	1,00	41 765	15 686	24 915
Jihočeský	1,10	49 586	21 814	39 428
Plzeňský	1,29	51 877	17 610	32 791
Karlovarský	1,18	47 762	17 077	35 035
Ústecký	1,18	46 830	16 543	26 162
Liberecký	1,18	52 279	19 583	34 576
Královéhradecký	1,38	58 675	20 036	33 223
Pardubický	1,17	51 109	14 923	25 579
Vysočina	1,00	43 591	15 609	34 512
Jihomoravský	1,18	46 383	14 990	22 791
Olomoucký	1,18	52 256	18 724	31 829
Zlínský	1,08	45 779	16 071	29 454
Moravskoslezský	1,16	47 606	15 378	23 424
ČR	1,21	50 272	17 381	28 955

Objem činnosti (výkonů) ambulantních chirurgických oborů v roce 2007

Struktura chirurgických úkonů v %

Struktura ambulantně ošetřených úrazů v %

